

Laboratórna diagnostika kandidózy

metódou Real-Time PCR

Huby rodu *Candida*

Kandidóza – zápalové ochorenie spôsobené nadbytočným rastom kvasinkových húb rodu **Candida**. Predstavitelia tohto rodu sú súčasťou normálnej mikroflóry zdravého človeka bez akýchkoľvek negatívneho pôsobenia. Objavujú sa na koži, sliznici ústnej dutiny, gastrointestinálneho traktu, urogenitálneho traktu. V prítomnosti predispozičných faktorov však začína aktívny rast húb, čím dochádza k vzniku rôznych porúch. V súčasnosti je známych viac ak 200 druhov kvasiniek rodu *Candida*, z ktorých je asi 20 druhov etiologickými pôvodcami ochorení človeka.

Vlastnosti ochorenia

- Kandidóza sa charakterizuje opakovaným priebehom infekcie s častým vývojom rezistencie na antibiotiká.
- Rozlišujeme povrchové kandidózy (zápal kože, slizníc) a systémové kandidózy (zápaly vnútorných orgánov a systémov)
- Najčastejšie sa vyskytujúcimi formami sú kandidózy ústnej dutiny (orálna kandidóza) a urogenitálna kandidóza
- Systémové kandidózy sú pomerne časté u vážne chorých pacientov a môžu byť príčinou takých ťažkostí, ako sú pľúcne abscesy, endokarditída, meningitída, sepsa.

svetovej populácie aspoň raz za život trpela rôznymi formami kandidovej infekcie

žien v reprodukčnom veku mali počas života aspoň jedenkrát urogenitálnu infekciu

Predispozičné faktory vzniku kandidózy

poruchy metabolizmu, hypovitaminóza, ochorenia znižujúce aktivitu imunitného systému (HIV infekcia, sexuálne prenosné infekcie, onkologické ochorenia a iné), cukrovka

dlhodobý príjem liekov: hormonálna antikoncepcia, glukokortikosteroidy, antibiotiká, cytostatiká

invazívne metódy diagnostiky a liečby, chirurgické zákroky, pobyt na jednotkách intenzívnej starostlivosti

vystavenie podmienkam, ktoré sú vhodné pre nadbytočný rast kvasiniek (teplé a vlhké prostredie, tesná spodná bielizeň z nepriedyšných materiálov a iné)

Prejavy kandidózy závisia od lokalizácie ohniska ochorenia

Kandidóza gastrointestinálneho traktu

- bolesť pri prehĺtaní, pocit pálenia
- nevoľnosť, zvracanie, časté grganie

Kandidóza ústnej sliznice

- opuchy ústnej sliznice, biely tvarohovitý povlak na jazyku
- pálenie, sucho v ústach

Urogenitálna kandidóza

- pálenie a svrbenie v oblasti pohlavných orgánov, opuch a začervenanie sliznice
- belavý zrazený výtok

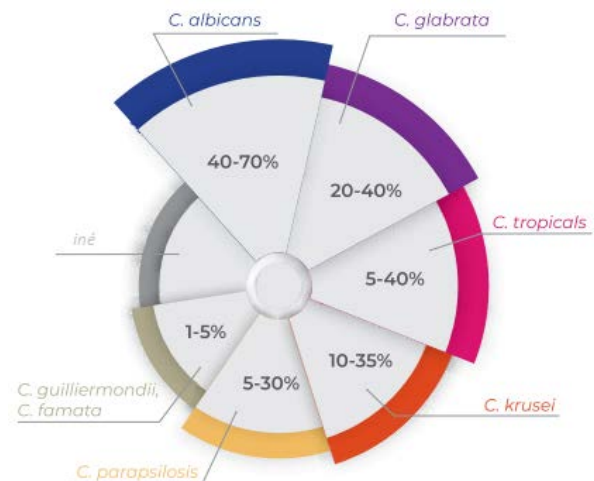
Kandidóza kože, nechtov a vlasov

- začervenanie nechtového záhybu, praskliny, pulzujúca bolesť
- vyrážky, svrbenie, erozívne lézie

Kandidóza – to nie je len *Candida albicans*

Candida albicans je dominujúcim pôvodcom ochorenia, do patogenézy sa však čoraz viac zapájajú aj iné druhy *Candida*, tzv. „non-albicans“: *Candida parapsilosis*, *Candida tropicalis*, *Candida glabrata*, *Candida krusei*, *Candida famata*, *Candida guilliermondii* a iné. Na základe najnovších výskumov, infikovanie kmeňmi „non-albicans“ výrazne vzrástol medzi HIV pozitívnymi pacientami, u žien po menopauze a u pacientov s nekontrolovanou cukrovkou.

Druhy *Candida non-albicans* sú najčastejšou príčinou výskytu ťažkých a opakujúcich sa foriem kandidózy necitlivých na štandardnú antimykotickú liečbu, čo si vyžaduje úplne iný prístup k liečbe.

Ciele laboratórných testov

- Potvrdenie diagnózy pri klinických prejavoch infekcie
- Druhová identifikácia *Candida spp.* pre výber efektívnej antimykotickej liečby
- Stanovenie citlivosti rodu *Candida* na antimykotické lieky v prípade opakujúceho sa ochorenia a rezistencie na predpísané lieky

Vlastnosti a výhody súprav

- **Reakčná zmes pripravená na PCR:** stačí pridať izolovanú NA do skúmavky a spustiť reakciu
- **Multiplexnosť:** detekcia dvoch alebo viacerých infekčných markerov v jednej skúmavke
- **Počet testov:** 96 vzoriek vrátane kontrolných vzoriek
- **Univerzálny protokol**
- **Použitie na prístrojoch:** CFX96 (BioRad, USA), DTprime (DNA-Technology, Rusko), FLUORITE® (Tianlong Science & Technology, Čína)
- **Skladovanie a preprava:** skladovanie pri teplote 2°C až 8°C počas 1 roka, preprava pri teplote do 26 °C max. 10 dní.

Laboratórna diagnostika kandidózy

mikrobiologické metódy

bakteriologické metódy

molekulárno-biologické metódy

Na diagnostiku kandidóz sa uplatňujú mikrobiologické a bakteriologické metódy, avšak tieto majú celý rad obmedzení. Mikroskopické testovanie steru z postihnutej oblasti sliznice nie vždy umožňuje detegovať pôvodcu v dôsledku možnej zmeny morfológie buniek mikroskopických húb. Použitie bakteriologických metód je zase ohraničené v dôsledku zdĺhavosti testovania.

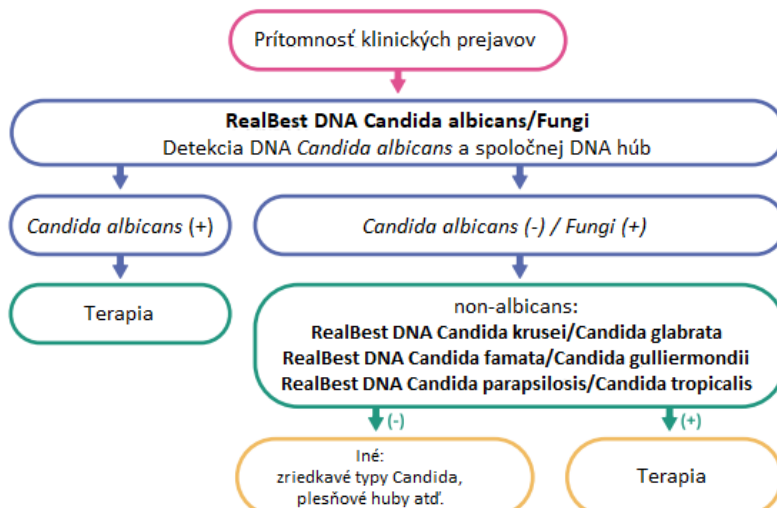
Real-Time PCR metóda, ktorá sa vyznačuje svojou vysokou citlivosťou a špecificitou umožňuje rýchlo a operatívne potvrdiť diagnózu a typovo identifikovať konkrétny rod *Candida*.

Candida spp. je predstaviteľom normálnej mikroflóry, preto by sa mali laboratórne testovania na stanovenie diagnózy vykonávať len za prítomnosti klinických prejavov.

Na určenie adekvátnej antimykotickej liečby sa odporúča používať komplexnú laboratórnu diagnostiku.

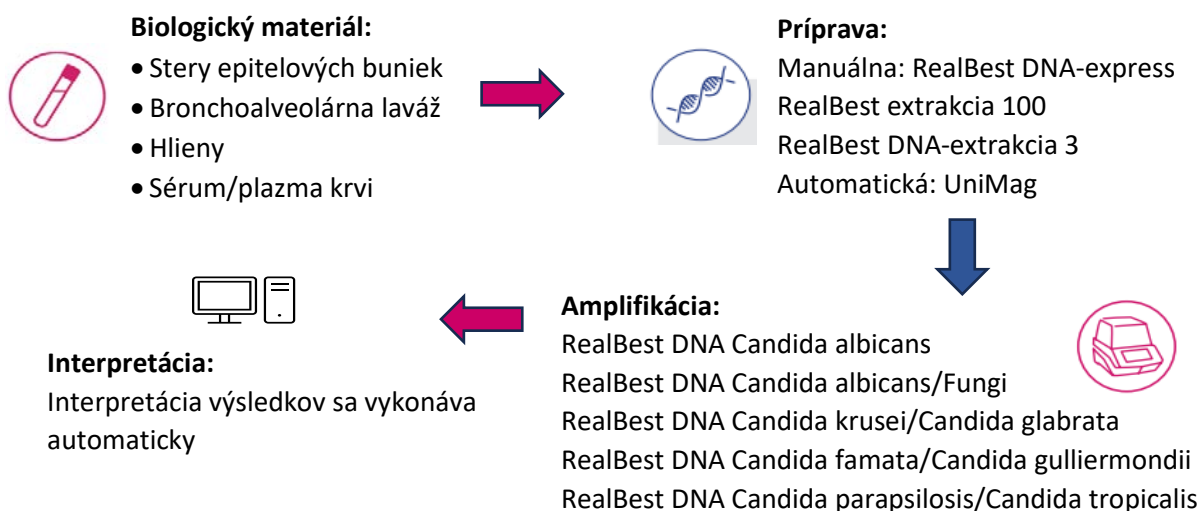

Laboratórna diagnostika kandidóza použitím súprav RealBest

* Saccharomycetales, Eurotiales, Tremellales, Capnodiales, Malasseziales, Chaetothyriales, Pleosporales, Agaricales, Mucorales, Entomophthorales a iné

Technológia RealBest®: riešenie pre PCR diagnostiku kandidózy

Kat. č.	Názov súpravy	Počet testov
Extrakčné súpravy na izoláciu nukleových kyselín		
8899	RealBest DNA - express	100
8896	RealBest extrakcia 100	48 (6x8)
8889	RealBest DNA-extrakcia 3 (variant 6x16)	96 (6x16)
8883	RealBest UniMag	96 (4x24)
8878	RealBest DNA-extrakcia 3 (variant 2x48)	96 (2x48)
Validácia odberu biologického materiálu		
8888 €	RealBest Validácia vzorky	96
Súpravy na detekciu kandidózy		
4698 €	RealBest DNA Candida albicans	96
0448 €	RealBest DNA Candida albicans/Fungi	96
0446 €	RealBest DNA Candida krusei/Candida glabrata	96
0442 €	RealBest DNA Candida famata/Candida guilliermondii	96
0440 €	RealBest DNA Candida parapsilosis/Candida tropicalis	96

Diagnostické centrum DNK, s.r.o.

Brestová 14, 821 02 Bratislava

+421 911 299 324, +421 911 211 404

dnk@pharma.sk, diagnostika@pharma.sk

www.pcr.sk